

شوق

روزنامه

زندان زنان فرچک پذیرای بیش از هزار مجرم زن است که جرمی از قبیل قتل، مواد مخدر و سرقت را ب‌دک می‌کشند. عکس: تهیینه رحمانی، خبرگزاری دانشجو

بشت چهره

آقای شوکت میرضیایف، دومین رئیس جمهور ازبکستان مستقل

دکتر بهرام امیر احمدیان

استاد دانشگاه و پژوهشگر

مسائل اور اسیا

ازبکستان تنها کشوری در منطقه است که با تمام

کشورهای آسیای مرکزی همسایه است. هرگونه تغییر

در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ازبکستان

مستقیماً بر سایر کشورهای همسایه نیز تأثیر می‌گذارد.

سیاست خارجی این کشور به توسعه پایدار و مداوم

آسیای مرکزی کمک می‌کند و منطقه را به فضای

همکاری با فرصت‌های عظیم نیز تبدیل می‌کند.

کسانی که در دوره کریم‌اف از ازبکستان دیدار

داشته باشند، به یاد می‌آورند که ازبکستان کشوری

به‌شدت امنیتی و نظامی بود؛ هرچند مردم ازبکستان

به‌عنوان ملتی قدرتمند و متعادل در برقراری یک کشور

آباد و توانمند سهم بزرگی در توسعه و آبادانی کشور

خود داشته‌اند. مشارکت مردم ازبکستان در برقراری

نظم و انضباط و قانون‌گرایی سبب شده بود در دوره

طولانی مدت ریاست جمهوری کریم‌اف، کشور از ثباتی

نسبی برخوردار باشد و ازبکستان به‌عنوان کشوری

قدرتمند در منطقه آسیای میانه وزنه تعادلی برای

منطقه باشد. مرگ ناگهانی اسلام کریم‌اف فضای نونبی

در ازبکستان پدید آورد. هنگامی که شوکت میرضیایف،

نخست‌وزیر وقت، نامزدی خود را برای ریاست جمهوری

اعلام کرد، هرگز کسی تصور نمی‌کرد که فصل نونبی

در تاریخ سیاسی ازبکستان آغاز خواهد شد. اغلب

تحلیل‌گران و سیاست‌مداران بر این باور بودند که امکان

ندارد که سیاست داخلی و خارجی ازبکستان در دوره

بعد از کریم‌اف با دگرگونی همراه باشد؛ اما میرضیایف

که پس از فوت کریم‌اف به ریاست جمهوری انتخاب و

موجب تحولات گسترده شده است، کیست؟

میرضیایف در ۲۴ جولای سال ۱۹۵۷ در منطقه جیزاخ

ازبکستان شوروی متولد شد. در سال ۱۹۸۱، میرضیایف

از انستیتوی آبیاری و بهسازی تاشکند فارغ‌التحصیل

شد. او دارای مدرک دکترای علوم فنی است، او در

اواخر دهه ۱۹۸۰ وارد حزب کمونیست اتحاد جماهیر

شوروی شد. در اوایل سال ۱۹۹۰، او به‌عنوان نماینده

در آخرین «شورای عالی ازبکستان شوروی» از منطقه

تاشکند انتخاب شد. زندگی سیاسی او از سال ۱۹۹۶ تا

سپتامبر ۲۰۰۱ به‌عنوان فرماندار (حاکم) منطقه جیزاخ

و سپس از سپتامبر ۲۰۰۶ تا زمان انتصاب خود به‌عنوان

نخست‌وزیر در سال ۲۰۰۶ به‌عنوان فرماندار منطقه

سمرقند فعالیت کرد. او در تاریخ ۱۲ دسامبر ۲۰۰۳ از

سوی رئیس جمهور اسلام کریم‌اف به‌عنوان نخست‌وزیر

معرفی شد که از سوی پارلمان ازبکستان تصویب شد.

میرضیایف در دوره نخست‌وزیری در دیدار با نخست‌وزیر

کره جنوبی، در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۲۰۰۶ در تاشکند چندین

توافق‌نامه را امضا کرد؛ از جمله معامله‌ای که ازبکستان

قرار بود ۳۰۰ تن سنگ اورانوم خود را هرساله از سال

۲۰۱۰ به کره جنوبی صادر کند. این معامله شرکت‌های

آمریکایی را که قبلاً به‌عنوان واسطه واردات سنگ

اورانوم ازبکستان در کره جنوبی عمل می‌کردند، دور

می‌زد. هان و میرضیایف همکاری در زمینه‌های انرژی،

کشاورزی، ساخت‌وساز، معماری و فناوری اطلاعات را

تقویت کردند. تجارت بین کره جنوبی و ازبکستان بین

سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ حدود ۴۰ درصد افزایش یافت

و به ۵۶۵ میلیون دلار رسیده است.

نگته‌ای منفی که در زمینه حقوق بشر در

ازبکستان مورد انتقاد غرب قرار می‌گرفت،

www.sharghdaily.ir

چهارشنبه ۲۵ فروردین ۱۴۰۰ • ۱ رمضان ۱۴۴۲ • ۱۴ آوریل ۲۰۲۱

سال هجدهم • شماره ۳۹۷۷ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۵ • اذان مغرب ۱۹:۵۵

اذان صبح فردا ۵:۰۳ • طلوع آفتاب ۶:۳۲

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌روا

نور نوشت

نیادهای مدنی آمریکا و نقشی که در افزایش واکسیناسیون دارند

سیدابوالحسن مottahedeh

وقتی این مطلب را می‌نویسم جدول روزآمدشده

نیویورک‌تایمز، به تفکیک از کشور تا ایالت‌ها و منطقه‌ها و

شهرها پیش‌رویم است. در ۱۰ آوریل ۲۱ درصد مردم کل

آمریکا واکسن کامل و ۳۵ درصدشان نیز یک دوز واکسن

دریافت کرده‌اند. با این حساب، از جمعیت ۳۳۰میلیونی

آمریکا نزدیک به ۷۰ میلیون آن واکسن کامل گرفته‌اند و

بالای ۱۱۵ میلیون نفرشان دوز اول واکسن را نیز دریافت

کرده‌اند. در منطقه ما (منطقه‌ای در شمال کالیفرنیا) این

رقم بالاتر است، یعنی ۲۶ درصد واکسن کامل گرفته‌اند

که از این میزان ۶۷ درصدشان بالای ۶۵ سال هستند که

نشان می‌دهد هدف‌گیری برای دریافت واکسن با توجه

به نسبت سن با میزان خطرپذیری، به خوبی در حال

تحقق است، چراکه بیشترین

میزان مرگ‌ومیر در همان

سنین بالای ۶۵ رخ می‌دهد.

در همین روز نیز بالای ۶۴ هزار

فرد مبتلا شناسایی شدند و ۷۰۰

مرگ در کل کشور ثبت شده

است. در روزهایی میزان مرگ

به چهار هزار نفر هم رسیده

بود. بالابودن میزان تزریق واکسن در مناطق هم نوعی

ربط مستقیم با حضور نهادهای مدنی و فعالیت‌های

آنها دارد. در آمریکا ۳۵ درصد فعالیت‌ها از طریق

حضور داوطلبانه صورت می‌گیرد. اما سازوکار این

حضور داوطلبانه به‌گونه‌ای است که افراد جدای از خیر

معنوی و رضایت‌برونی که از کارشان حس می‌کنند،

اگر دوست داشته باشند، می‌توانند از حضور داوطلبانه

خود بهره‌های مالی هم ببرند. در واقع محاسبه مالیاتی

آخر سال برای کار داوطلبانه یا پرداخت‌های داوطلبانه

به نهادهای و ارگان‌های غیرانتفاعی سازوکاری طراحی

کرده است که می‌تواند به کاستن از مالیات فرد منجر

شود. این سازوکار حتی در جزئی‌ترین کارهای مشارکتی

و از همان دوران مدرسه تعبیه شده است تا فرد بتواند

فرهنگ کمک‌کردن را در خود ایجاد کند. برای نمونه

یک دانش‌آموز سال اول دبیرستان باید برای تابستان و

در کارنامه کاری خود تا ۵۰ ساعت کار داوطلبانه انجام

یادداشت

و گزارش دهد. اگر او مؤسسه‌ای برای این کار پیدا نکند،

می‌تواند با اهدای کتاب به سازمان‌ها برای خودش ساعت

کاری داوطلبانه بخرد. یعنی مثلاً با اهدای ۱۰۰ کتاب (هر

کتاب ۱۵ دقیقه) حدوداً هزارو ۵۰۰ دقیقه یا ۲۵ ساعت

کاری داوطلبانه بگیرد. همچنان‌که می‌تواند در نهادهای

سلامت و بهداشت نیز فعالیت و گزارش کار داوطلبانه

ارائه کند. نمونه‌ای از این حضور و مشارکت داوطلبانه

در تزریق واکسن را نگارنده در یکشنبه گذشته شاهد بود.

دو نهاد اسلامی، یکی به نمایندگی از مسلمانان پاکستان

و دیگری به نمایندگی از مسلمانان ایران و افغانستان

در منطقه شمال کالیفرنیا برای کمک به واکسیناسیون

مردمانی عمدتاً فقیر و کم‌بضاعت و حتی بی‌خانمان و

در هماهنگی با اداره سلامت و بهداشت منطقه تعداد

چهارهزار واکسن را به افراد تزریق کردند. عمده اعضای

این باهمستان، مهاجران‌اند که به مرور به شهروندان

آمریکا تبدیل شدند. برای تزریق واکسن هم تنها کارت

شناسایی طرف کفایت می‌کرد و نیاز به هیچ مدرک

دیگری نبود. آنها با هم‌بایکردن یک چسب‌در کوچهای

در شهر اوکلند کالیفرنیا و

به‌خدمت‌گرفتن ۸۰ نیروی

داوطلب که در میان آنها

پزشک و پرستار هم بود،

روزانه بین ۵۰۰ تا ۷۵۰ واکسن

جانسون‌اند جانسون را به

افراد تزریق کردند. در صحنی

که با یکی از مسئولان اصلی

داشتم، گفت ۱۱۰ نفر برای کار داوطلبانه ثبت‌نام کرده

که این ۸۰ نفر از میان آنها انتخاب شدند. همین دو

نهاد تقریباً در تمامی روزهای پایان هفته در مناطق

دیگر منطقه نیز به این کار سرگرم‌اند و از یک منطقه به

منطقه‌ای دیگر می‌روند. همچنان‌که در ایام کرونا، توزیع

بسته‌های غذایی (بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ بسته در هفته) را بین

نیازمندان منطقه ساماندهی می‌کردند و این وظیفه نیز

همچنان ادامه دارد. اگر از این منظر نگاه کنیم، افزایش

واکسیناسیون در آمریکا تا روزی پنج میلیون نفر، نتیجه

تتها کار دولت و حتی دولت‌های ایالتی و نهادهای

بهداشتی زیر نظر آنها نیست، بلکه حضور مؤثر نهادهای

مدنی و سازماندهی اعضا و علاقه‌مندان است که سبب

چنین جهشی در تزریق واکسن شده است. نوعی اعتماد

متقابل و مسئول‌داندن به نهادهای مدنی در تمامی

حوزه‌ها که سبب می‌شود تا نتیجه کار به نفع دولت و

ملت باشد و بارهای بزرگی از شانه دولت برداشته شود.

www.caldes.gov

حق بان

سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک و قلمرو قانون‌گذاری

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

در مقایسه نظام‌های ارزشی (شرع، عرف،

اخلاق و حقوق) علاوه بر تفاوت در اهداف،

مبانی و منابع، موضوع حدودوتغیور دخالت و

قلمرو ورود همواره مناقشه‌برانگیز بوده است.

بنابر قاعده، قانون باید به امر عمومی بپردازد و

از دخالت در حوزه خصوصی بپرهیزد. به عقیده

«فردریش فون هایک»، فیلسوف اتریشی و

نظریه‌پرداز پرآوازه حقوق و اقتصاد در قرن بیستم،

حقوق قوانین چارچوبی را که افراد در آن حرکت

می‌کنند، معین می‌کند، اما در درون چارچوب

تصمیم با خود افراد است. با روی‌کار آمدن مجلس

یازدهم، رویکرد جدیدی به مقوله آزادی اجتماعی

در پیش گرفته شده، همچنین نهاد شورای عالی

انقلاب فرهنگی به‌تازگی مصوباتی در راستای

عملیاتی‌کردن «نقشه مهندسی فرهنگی کشور»

داشته که از زاویه قلمرو تنظیم‌گری اجتماعی،

شایسته تأمل است.

روزنامه رسمی کشور در ۲۶ اسفندماه ۱۳۹۹

متن «اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت

کودک» را که در چارچوب سیاست‌های تحول در

نظام آموزش‌وپرورش و نقشه مهندسی فرهنگی

کشور به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی

کشور رسیده است، منتشر کرد. بر مبنای اساسنامه،

دوره کودکی شامل کودکان گروه سنی از هنگام

تولد تا شش سال تمام است که به دو دوره

سه‌ساله (دوره اول کودکی و دوره دوم کودکی)

تقسیم می‌شود. تعلیم و تربیت کودکان در این دوره

با محوریت خانواده و با مشارکت مردم، نهادهای

دولتی و غیردولتی انجام می‌گیرد. از این پس

مهدهای کودک، کودکان‌ها، مراکز پیش‌دبستانی

و دیگر مراکز نگهداری و آموزش کودکان، در

شمول این اساسنامه خواهند گرفت. در ماده ۲

اصول ده‌گانه حاکم بر اساسنامه فهرست شده

است. در اصل چهارم «توجه به شأن حاکمیتی در

تنظیم‌گری، برنامه‌ریزی، هدایت، ارزیابی و نظارت

و تعلیم و تربیت کودکان، شاخص‌ها و سنججه‌های

تعلیم و تربیت دوران کودکی» در اصل هفتم به

«حفظ یکپارچگی، همسویی و هماهنگی با نظام

تعلیم و تربیت رسمی عمومی مبتنی برسند تحول

بنیادین آموزش‌وپرورش» اشاره شده است. این

سیاست‌گذاری به پرورش کودکان بیشتر به روش

و نگاه کشورهای جامعه‌محور (سوسیالیستی) در

نیمه دوم قرن بیستم در جهان نزدیک است.

سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل و

به شکل مؤسسه‌ای دولتی و وابسته به وزارت

آموزش‌وپرورش بوده و ارکان اصلی آن هیئت‌امنا

و ریاست سازمان است. رئیس سازمان که در

جایگاه معاون وزیر قرار می‌گیرد، با پیشنهاد وزیر

آموزش‌وپرورش و تصویب هیئت‌امنا منصوب

می‌شود. برخی از اعضای ترکیب ۲۳‌نفره هیئت‌امنا

عبارت‌اند از: وزیر آموزش‌وپرورش (رئیس

هیئت‌امنا)، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی،

یک نفر از اعضای کمسیون آموزش و تحقیقات

مجلس، نماینده مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

کشور، معاون رئیس سازمان مشاوره‌سیاسی و نماینده

تام‌الاختیار قوه قضائیه، در چارچوب این اساسنامه،

در دوره اول کودکی، مسئولیت نگهداری و

فراهم‌آوردن زمینه تربیت‌پذیری کودکان با

خانواده است و سازمان، نقش توانمندسازی

خانواده‌ها و راهبری، هدایت، حمایت و نظارت بر

مراکز ارائه‌دهنده خدمات تعلیم و تربیت کودک را

برعهده دارد و در دوره دوم کودکی، سازمان، ضمن

اهتمام به توانمندسازی خانواده‌ها، با مشارکت

حداکثری بخش غیردولتی، به ارائه خدمات تعلیم

و تربیت و ساماندهی امور مربوط می‌پردازد.

تصویب «طرح جوانی جمعیت و حمایت

از خانواده» در مجلس و بخش‌هایی از «قانون

بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور» و اقدام دیگر

درخصوص سیاست‌گذاری کلان اجتماعی و

فرهنگی است که در دو ماه گذشته صورت گرفته،